

**SEMINARIO
DE
DEBUXO**

**PROGRAMACIÓN
DIDÁCTICA
CURSO**

2021/2022

CPI PADRENDA CRESPOS

Contido

1.	COMPOSICIÓN DO SEMINARIO DE DEBUXO: MATERIAS IMPARTIDAS POLO SEMINARIO.....	1
2.	ASPECTOS XERÁIS DA PROGRAMACIÓN	2
3.	CONTIDO	3
4.	CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE	5
5.	PROGRAMACIÓN DA EPV EN 1º DE ESO.....	6
	OBXECTIVOS	6
6.	SECUENCIACIÓN E TEMPORIZACIÓN DOS CONTIDOS EN 1º DE ESO.....	7
	RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE	13
7.	METODOLOXIA DIDÁCTICA.....	18
8.	AVALIACIÓN. CONTIDOS MÍNIMOS PARA UNHA EVALUACIÓN POSITIVA.....	18
9.	AVALIACIÓN INICIAL	19
10.	AVALIACIÓN CONTINUA	19
	formativa	Avaliación
	Avaliación sumativa.....	19
	Procedementos para a avaliación	19
11.	Instrumentos de avaliación.....	20
12.	Criterios de cualificación	20
13.	PROGRAMACIÓN DE EPV EN ESO.....	22

	DA	EPV	EN	Seminario de debuxo 3º	DE
OBXECTIVOS ESO.....				22	
14. SECUENCIACIÓN E TEMPORIZACION DOS CONTIDOS DE EPV DE 3º ESO.					
1ªEVALUACIÓN.....				24	
RELACION DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE.....	31				
15. AVALIACION INICIAL				4	
16. AVALIACIÓN CONTINUA				4	
1					Avaliación
formativa					
41					
Avaliación sumativa.....				41	
Procedementos avaliación			para	41	a
Instrumentos avaliación				42	de
17. Criterios cualificación				42	de
Probas recuperación				43	de
Cualificación final.....				44	
Avaliación Setembro	extraordinaria		do	44	mes de
<i>PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN DOS ALUMNOS PENDENTES.....</i>					
44					
CRITERIOS AVALIACIÓN					DE 45
CRITERIOS CALIFICACIÓN.....					DE 45
SEGUIMIENTO ALUMNADO.....				45	DO
18. PRINCIPIOS AREA		METODOLÓXICOS		45	DA

19.	TRATAMENTO DO FOMENTO DAS T.I.C. E DA LECTURA.....	47
	Plan lector de Educación Plástica e Visual	47
20.	PAXINAS WEB RELACIONADAS CON CONTIDOS:	48
21.	MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS	49
	Materiais básicos do alumno	49
	Outros na aula:	50
22.	OS TEMAS TRANSVERSAIS NA EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL	50
23.	ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	51
24.	ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES	52
25.	PROGRAMACIÓN DA EPV EN 4º DA ESO	53
26.	CONTIDOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORIZACIÓN	54
	1ª AVALIACIÓN	54
	RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE	59
27.	AVALIACIÓN INICIAL	68 28.
	AVALIACIÓN CONTINUA	68
	Avaliación formativa	68
	Avaliación sumativa	68
	Procedementos para a avaliación	68
	Instrumentos de avaliación	69
29.	Criterios de cualificación	69
	<i>PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN DOS ALUMNOS PENDENTES</i>	71
	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	71
	CRITERIOS DE CALIFICACIÓN.....	71

SEGUIMIENTO DO ALUMNADO	71
PRINCIPIOS METODOLÓXICOS DA AREA.....	71
30. TRATAMENTO DO FOMENTO DAS T.I.C. E DA LECTURA.....	73
Plan lector de Educación Plástica e Visual.....	73
31. PAXINAS WEB RELACIONADAS CON CONTIDOS:	74
MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS	74
Outros na aula:	75
32. OS TEMAS TRANSVERSAIS NA EDUCACION PLASTICA E VISUAL.....	75
33. ATENCION DIVERSIDADE.....	76
	Á
34. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES	77
35. PROCEDIMENTOS PARA AVALIACION DA PROPIA PROGRAMACION.....	78
Avaliación dos obxectivos	78
Avaliación dos contidos	78
Avaliación do conxunto da experiencia educativa.....	78
Avaliación dos recursos didácticos:	78
Instrumentos de avaliación da programación.....	79

1. COMPOSICIÓN DO SEMINARIO DE DEBUXO:

MÓNICA GARCÍA ACEBO (Xefa de Departamento): 1º ESO, (2 horas semanais), 3º ESO (dúas horas semanais), 4º (3 horas semanais)

2. ASPECTOS XERÁIS DA PROGRAMACIÓN.

A Educación Plástica e Visual nace da necesidade de potenciar no estudante a capacidade de comprender os estímulos visuales que recibe, e expresarse, á súa vez, a través das súas propias mensaxes visuales. En definitiva, a Educación Plástica e Visual introduce ao alumno nun mundo de comunicación especialmente rico e variado.

O punto de partida cara á adquisición deste medio de comunicación (a linguaxe plástica e visual) debe ser a realidade cotiá, tanto a que proporciona a natureza, como a desenvolvida polo home: prensa, deseño, cine, televisión, imaxe digital, etc.

Do mesmo xeito que calquera linguaxe, a linguaxe plástica precisa dous niveis consecutivos: saber comprender-saber ver e saber expresarse-saber facer. Noutras palabras, saber observar a realidade, saber interpretar o seu significado e saber expresar as reaccións e sentimentos que eses dous procesos anteriores proporcionánnos.

Saber ver é un proceso físico e psíquico. Nun principio recíbese un estímulo físico desde o exterior, que dá paso a unha sensibilización e unha comprensión racional do mesmo.

O saber facer desenvólvese a partir do saber ver e maniféstase de dous modos: a expresión e a representación. Tanto para a expresión como para a representación necesítase unha ferramenta ou instrumentación (as diferentes técnicas pictóricas).

No ensino da linguaxe plástica e visual é primordial incentivar a capacidade creadora do estudante, a súa iniciativa e a súa espontaneidade. O profesor

debe indicar propostas de conduta curtas e claramente expostas que permitan ao alumno profundar nesta linguaxe libremente.

1

Xa no Primeiro Ciclo de Secundaria iníciase o proceso de sensibilización ante os valores visuales e plásticos da contorna. Faise preciso partir de mensaxes concretas, nos cales deberán recoñecerse os seus elementos constitutivos por medio dunha análise precisa que aumente as capacidades perceptivas. Ao mesmo tempo, tratarase de que o alumno descubra, paso a paso, as posibilidades expresivas da contorna e interpréteas, o cal irá en beneficio da súa capacidade creativa.

Por outra banda, tamén se procurará que o alumno se familiarice cos medios e destrezas necesarios para a súa expresión plástica.

No Segundo Ciclo de Secundaria, o obxectivo é profundar na capacidade de percepción, analizando a contorna natural e cultural para sintetizar, de forma creativa e persoal, os seus principais elementos constitutivos baixo un proceso creativo persoal.

A natureza do área permite establecer unhas bases conceptuais comúns a través de todo o Ensino Secundario proporcionando continuidade no tratamento dos contidos, de modo que o alumno poida relacionar os novos cos xa apresos e experimentados.

Será primordial, así mesmo, fomentar o desenvolvemento das calidades do individuo de forma liberal para favorecer a variedade de resultados. Así, o alumno tomará consciencia da necesidade de respectar a obra allea aínda que non coincida cos seus gustos persoais.

Para rematar, faise aconsellable estimular o intercambio de ideas no aula para lograr o desenvolvemento da sensibilidade cara ao feito artístico e contribuír ao coñecemento do patrimonio.

3. CONTEXTO

3.1 *Características do centro*

Situación:

O C.P.I está situado no concello de Padrenda, municipio situado na provincia de Ourense e a comarca da terra de Celanova, formado por sete parroquias: Condado (Santa María), Crespos(San Xoán), Desteriz (San Miguel), La Torre, Monterredondo y Padrenda(San Cibrán)

Ensinanzas que oferta o centro: Educación Infantil, Educación Primaria e Ensinanza Secundaria Obrigatoria (1º, 2º, 3º e 4º).

Características singulares: O C.P.I de Padrenda Crespos presenta una importante homoxeneidade dende o punto de vista sociocultural. Zoa rural, recolle alumnos de pobos do redor. (Os núcleos rurais máis grandes cercanos serían Ribadavia e Celanova). Nótase a despoboación na falta de abundancia de rapaces e rapazas nos pobos e no centro. Haberá que adaptar os Obxectivos ao contexto do centro e do alumnado.

No departamento de Plástica temos este ano un curso de Primeiro da E.S.O de seis alumnos, un de Terceiro de nove alumnos e un de Cuarto de catro alumnos, (non hai pendentos)
3.2:Obxectivos que haberá que adaptar ao contexto do centro e do alumnado:

- Desenvolver unha conciencia de identidade co medio ou contorna, valorando o patrimonio natural, artístico-cultural e lingüístico da zona.
- Asumir unha conciencia social crítica que recoñeza as desigualdades sociais e o dereito das persoas a aspirar a iguais posibilidades de desenvolvemento material e intelectual.
- Preparar ao alumnado para o exercicio dos dereitos e deberes cidadáns, baseado no respecto á liberdade e igualdade dos demais, e na realización da xustiza social e material.
- Conseguir un desenvolvemento integral do alumnado en todas as dimensións da súa persoa: intelectual, moral, social, física, emocional, entre outras.
- Educar para a paz en democracia, respectando e valorando as normas de convivencia do centro educativo.
- Dar á comunidade educativa canles para que participen como membros activos, respectuosos, responsables, tolerantes e solidarios, na procura do benestar común.
- Fomentar a autoestima e autoconfianza, valorando o esforzo e superación das dificultades para formar unha imaxe axeitada dun mesmo.
- Aprender a relacionarse e comportarse en sociedade con civismo e modais axeitados, respectándose a un mesmo e aos demais.

- Utilizar o centro educativo e as súas dependencias para os fins educativos que lle son propios, a través do coidado e posta en valor do seu mobiliario, instalacións, equipamentos, contorna e todos os elementos que o conforman.
- Formar no respecto e defensa do medio ambiente, fomentando a implicación persoal.
- Desenvolver a curiosidade e interese pola ciencia, tecnoloxía, artes, lectura e deportes para que o alumnado adquira uns coñecementos e capacidade de xuízo útiles para a sociedade e o desempeño da súa actividade profesional.
- Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre o alumnado, rexeitando a discriminación por razóns de xénero.
- Avanzar no desenvolvemento dos hábitos de lectura, estudo e disciplina, do alumnado, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- Axudar ao alumnado a expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- Desenvolver destrezas básicas na utilización responsable, respectuosa e crítica das tecnoloxías da información e a comunicación.
- Promover no alumnado o desempeño das competencias sociais e cívicas necesarias e suficientes para que sexa consciente do seu proxecto ético persoal e das posibilidades da súa realización.
- Acadar unha coordinación didáctica e metodolóxica entre as distintas áreas, etapas e ciclos, así como entre departamentos didácticos.

4. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

A E.S.O. entende a educación plástica e visual como motor do desenvolvemento das capacidades perceptivas, estéticas e expresivas da persoa. Na educación secundaria o desenvolvemento destas capacidades exponse dun xeito global, pero adquirindo destrezas e facendo fincapé nos puntos que mais interesan o alumno para desenrolar a súa personalidade artística; isto é, a percepción e a representación, ou dito doutro xeito, o saber ver e o saber facer.

Este Seminario coida que, tal e como se programa e secuencia a asignatura de E.P. nos cursos de primeiro e terceiro de E.S.O. a materia está vertebrada para acadar estes obxectivos e poder así establecer os fundamentos da lingoaxe visual que lle sirvan ao alumno a desenrolar a súa capacidade creativa. Os contados presentanse agrupados en catro bloques:

- Bloque 1: Obsevar e comprender.
- Bloque 2: interpretar, expresar e crear.
- Bloque 3: contorno visual e multimedia.
- Bloque 4: dimensión social e cultural.

O alumno irá acadando certas habilidades no uso dos medios expresivos. Para elo, nos cursos de 1º e 3º de E.S.O. os bloques de contido manteñen unha estruturación clara da sintaxis das linguaxes visuais, que se incrementa cun aumento da materia e da complexidade no curso de 4º.

O Seminario de Debuxo entende que as Competencias Básicas son unha combinación de coñecementos, procedementos e actitudes adecuadas o contexto. Son tanto un

SABER FACER como un *SABER ESTAR*. En ningún caso as Competencias Básicas as entendemos como un conxunto de aprendizaxes mínimos. Para nós a inclusión das competencias básicas na E.S.O. non altera a organización habitual do currículo. Xunto os obxectivos, contidos e criterios de avaliación incluímos unha exposición da contribución da asignatura de Plástica ó desenvolvemento das C.B.

A COMPETENCIA CULTURAL E ARTÍSTICA. Supón apreciar, comprender e valorar a manifestacións artísticas e culturais para utilizalas como unha fonte de disfrute persoal. A creatividade supón a adquisición de un conxunto de competencias relativas a capacidade de iniciativa, de imaxinación e de expresión persoal de ideas e sentimentos. Os xovenes o rematá la E.S.O. serán capaces de:

- Mostrar iniciativa e ideas propias, argumentalas e sabelas expresar utilizando as linguaxes artísticas e técnicas.
- Valorar a liberdade de expresión e a diversidade cultural.
- Dispoñer de habilidades perceptivas de emocionarse ante a creación artística e cultural, así como valoralas criticamente.
- Diseñar e levar a cabo proxectos artísticos.
- A E.P.V. é un bo medio para melloralas competencia Social e Cidadán na medida en que supón un traballo en equipo, promoveranse actitudes de respecto, tolerancia e cooperación. O traballo coas ferramentas da linguaxe plástica induce ao pensamento crítico e a expresión de emocións vivencias e

ideas propias, poderá proporcionar experiencias directamente vencelladas coa diversidade de respostas diante dun mesmo estímulo e a aceptación das diferencias.

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA: Como outras formas de comunicación, a expresión plástica posúe uns procedementos comúns susceptibles de expresar pensamentos, emocións, dialogar, xerar ideas, gozar escoitando, lendo ou expresándose de forma oral ou escrita, o que contribúe, ademais, ao desenvolvemento da autoestima e autoconfianza. Os diferentes traballos de investigación-exposición e as actividades de grupo permiten desenvolver esta competencia pois haberán de utilizar a linguaxe visual e oral-escrita como instrumentos de comunicación.

MATEMÁTICA: A través dos contidos e procedementos propios da materia, desenvólvese o pensamento lóxico, mediante a experimentación de leis e relacións entre formas e figuras naturais, artificiais e xeométricas.

COÑECEMENTO E INTERACCIÓN CO MUNDO FÍSICO: Mediante a utilización de procedementos relacionados co método científico, como a observación, a experimentación, o descubrimento e a reflexión e posterior análise. Igualmente introduce valores de sustentabilidade e reciclaxe en canto ás boas prácticas na utilización de materiais para a creación de obras

TRATAMENTO DA INFORMACIÓN E COMPETENCIA DIXITAL: Trabállanse aquí as habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar a información e transformala en coñecemento. Inclúe aspectos diferentes que van desde o acceso e selección da información ata o seu uso e transmisión en distintos soportes.

5. PROGRAMACIÓN DA EPVA EN 1º DE ESO.

OBXECTIVOS.

- Valorar a importancia da linguaxe visual e plástico como medio de expresión.
- Experimentar a existencia de ilusións ópticas.
- Saber observar e describir «a cor» dos obxectos en xeral e nos seus detalles.
- Saber ver e describir como a luz ilumina as cousas.
- Saber observar e debuxar a forma das sombras.
- Entender como sen luz non pode existir sensación de volume.
- Saber explicar e recoñecer as claves que resolven a profundidade no plano.
- Recoñecer os diversos tipos de linguaxe visual.
- Saber fornecer exemplos de aplicacións da linguaxe visual.
- Saber seleccionar a publicidade comercial con liberdade e sentido crítico.
- Saber explicar o significado da palabra signo na linguaxe visual. - Experimentar como todo punto, en canto forma, xera un campo de atención perceptiva.
- Saber recoñecer a liña na imaxe, explicando a súa función expresiva na obra de arte. - Tomar conciencia da importancia da liña en diversos campos de expresión, tanto prácticos como artísticos.
- Comprender e diferenciar o comportamento da cor-luz e da cor-materia.
- Coñecer os sistemas de clasificación e mestura das cores.
- Estudar devanditas relacións (calidades, harmonías, contrastes) na contorna cotiá e tamén no mundo da arte.
- Saber describir o concepto de textura, diferenciando a súa calidade visual e táctil.
- Experimentar mediante a creación de texturas con diferentes materiais e técnicas.
- Empregar os instrumentos correctamente e con precisión.
- Coñecer e comprender sen ambigüedad as características e léxico que identifica aos distintos elementos constituyentes do entendemento geométrico: concepto de paralelismo, perpendicularidad, tipos de liñas, ángulos, etc.
- Saber determinar os trazados geométricos elementais.
- Saber construír as figuras geométricas básicas.
- Coñecer os distintos trazados que conducen a dividir a circunferencia en partes iguais e, en consecuencia, a poder inscribir polígonos regulares.
- Adquirir a capacidade de comparar formas semellantes.
- Comprender e utilizar a proporción para realizar traballos con fins geométricos e expresivos.
- Saber da existencia e aplicación de varios métodos descriptivos do volume: o clarooscuro, o debuxo en perspectiva e o debuxo en proxeccións ortogonales. - Saber construír volumes sinxelos mediante a combinación de formas geométricas bidimensionais, como desenvolvemento dos mesmos.
- Experimentar e diferenciar as diferentes técnicas gráfico-plásticas.

6. SECUENCIACIÓN E TEMPORIZACIÓN DOS CONTIDOS EN 1º DE E.S.O.

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBA
	TEMA/ U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIÓNS	
		B1	ELEMENTOS CONFIGURADORES DA LINGOAXE VISUAL			
	U.D. 1	B1.1. B1.3. B1.4. B1.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual. ▪ Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano. ▪ Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade. ▪ Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume. 	SEP. OCT.	6	
	U.D. 2	B1.6.	Elementos de expresión plástica: liña, textura e cor.	OCT. NOV	8	X
	U.D. 3	B1.9. B1.10.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva. ▪ Círculo cromático. Cores complementarias 	NOV. DIC	6	
	U.D. 4	B1.7 B1.8.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A composición.. Composición: elementos. ▪ O ritmo na composición. 	DIC	6	X

--	--	--	--	--	--

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBA
	TEMA/ U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIONS	
		B2	COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL			
	U.D. 5	B2.1. B2.2.	Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta. Comunicación visual. Símbolos e iconas.	XANEIRO.	6	
	U.D6	B2.3.	O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic.	FEBREIRO	6	X
	U.D. 7	B2.4. B2.5.	Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela. Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.	MARZO	4	

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBA
	TEMA/ U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIÓNS	
		B3	COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL			

U.D. 8	B3.1	Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.	ABRIL	8	
	B3.2.	Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45°.			
	B3.3				
	B3.4.	Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.			
	B3.5.	Manexo do compás. Dividir a circunferencia en dous, catro, seis ou oito partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás.			
	B3.6.	Ángulos. Clasificación de ángulos y posicións relativas. Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.			
U.D.9	B3.7.	Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares. Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.	MAIO	8	X
	B3.8				
	B3.9	Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás.			
	B3.10				
	B3.11	Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano. Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono.			
	B3.12.	Lugares xeométricos fundamentais.			
	B3.13.	Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.			
	B3.14.	Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos. Construción de triángulos.			
	B3.15	Liñas e puntos notables dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos			

Seminario de debuxo

			triángulos.			
		B3.16	Triángulo rectángulo: características e construción dun.			
		B3.17	Cuadriláteros: clasificación e propiedades.			
	U.D.10	B3.18	Construción de cuadriláteros.	XUÑO	4	
		B3.19	Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.			
		B3.20	Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia			

Seminario de debuxo

RELACION DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE								
	Ident. contidos	Comp clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
					Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	
1		CAA CSIEE CCEC	<p>EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.</p> <p>EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráficoplásticas</p> <p>EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.</p>	70%		70 %		CA/EMP

Seminario de debuxo

2		CAA CSIEE	EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	70%		70%		CA/EMP
---	--	--------------	--	-----	--	-----	--	--------

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

		CCEC						
3		CAA CSIEE CCEC	EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage , utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas. EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións	70%		70%		CA/EMP

Seminario de debuxo

4			<p>EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.</p> <p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo</p>					
---	--	--	---	--	--	--	--	--

RELACION DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Id en t. c o n t i d o s	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	
			CLL	EPVAB2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas.					

Seminario de debuxo

5			CLL	EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.	70%		X		CA/EMP
			CD	EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.					
6			CLL	EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas	70%		X		CA/EMP
			CD	EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas.					

RELACION DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Id en t. c o n t id	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	

Seminario de debuxo

	os							
7			CLL	EPVAB2.3.1. Diseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas	70%		X	CA/EMP
			CSC	EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.				
			CLL	EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais				
8				EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma				
			CMCC	EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que				

Seminario de debuxo

				pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Id ent. c o nt id os	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	
			T	con suficiente precisión.					
			CAA	EPVAB 3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis					

Seminario de debuxo

			elementos, utilizando o compás	70%		X		CA/EMP
		CMCC T	EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.					
		CD	EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.					
		CSIEE	EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.					

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

	Id	Ident.	Comp. clave		GRAO MINIMO	Instrumentos	Temas
--	----	--------	-------------	--	-------------	--------------	-------

Seminario de debuxo

T.U.	en t. c o n t i d o s	Estándar		ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	CONSEC.	Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	transversais
9			CMCC T	EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	70%		X		CA/EMP
			CCEC	EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.					
			CAA	EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.					

Seminario de debuxo

		CCEC	<p>EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).</p> <p>EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.</p>		
--	--	------	--	--	--

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Id ent. c o nt id os	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	

Seminario de debuxo

10		CAA	EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.	70%		X			
		CCEC	EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.						
			EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia						

7. METODOLOXIA DIDÁCTICA.

O profesor deixará claro o que se pretende cos conceptos explicados logrando así que os alumnos se den conta de que a laboura da aula ten un sentido, sendo a búsqueda de éste o principal aliado que o docente ten no seu traballo.

En todas as unidades didácticas indicaranse para qué sirven os conceptos que se están explicando, mostrando exemplos da vida real e ao ser posible do entorno adolescente.

O alumno, de algunha maneira tamen é quen marca o ritmo de traballo da clase, sobre todo agora, que polo Covid os alumnos de Terceiro e Cuarto non acadaron algúns obxectivos polo que o profesor debe adaptarse a realidade da aula e permitir que os alumnos mais emprendedores e entusiastas non queden frenados polos que non o son tanto, feito que obriga o profesor a facer unha atención personalizada para acadar con éxito o seu obxectivo. Neste C.P.I ao dispor da aula específica de Plástica, traballarán alí mesmo, intentando que se cumpran as medidas de seguridade. Hai algún material na clase que poderán usar, sempre que se desinfecte todo ben. Procurarase que traballen de maneira individual na maioría das veces, exceptuando pinturas en murales grandes que permitan o traballo de dous en dous mantendo a distancia de seguridade.

8. AVALIACIÓN. CONTIDOS MÍNIMOS PARA UNHA EVALUACIÓN POSITIVA.

- Recoñecer as distintas linguaxes visuales nas imaxes da contorna e clasificalos segundo a súa finalidade.
- Describir gráfica e plásticamente unha forma dada identificando os seus elementos constitutivos: configuración estrutural, texturas e cor.
- Diferenciar a variedade de texturas visuales e táctiles que se poden producir mediante a manipulación de técnicas e materiais diversos.

-

Descibir gráficamente formas identificando a súa orientación espacial e a relación entre as súas direccións.

- Representar figuras do natural mediante o encaixe e o claroscuro.
- Debuxar formas xeométricas simples.

- Representar con formas planas sensacións espaciais.
- Valorar a atención na comprensión dos diferentes medios e técnicas de debuxo e pintura, así como as súas variadas cualidades plásticas e expresivas.

9. AVALIACIÓN INICIAL

Ao inicio do curso comprobarase os coñcementos previos dos alumnos do grupo mediante unha avaliación inicial que consistira nunha proba, que solo se terá en conta a efectos de adecuar o nivel de partida do proceso ensino-aprendizaxe á realidade do grupo e, en consecuencia, non afectará ás cualificacións dos alumnos.

10. AVALIACIÓN CONTINUA.

Avaliación formativa.

Ao longo do curso os alumnos estarán informados do seu progreso de aprendizaxe a través das indicacións que se lle vaian dando: correccións das distintas probas escritas previstas, interacción na aula, e dos traballos que se vaian propondo.

Avaliación sumativa.

Ao remate do curso valorarase o rendemento académico dos alumnos, así como a súa dedicación e esforzo, mediante a cualificación final que se determinará de acordo coas especificacións e criterios de cualificación que se detallan máis adiante.

Procedementos para a avaliación.

Os procedementos ou técnicas que se prevé empregar para avaliar o progreso dos alumnos no proceso de aprendizaxe son os seguintes:

Probas escritas.

- Observación sistemática.
- Producións dos alumnos:
- Traballos individuais realizados na clase ou una casa.
- Traballos en grupo.(Sempre que se poida)
- Caderno de clase dos alumnos.

11. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

Considerando que os instrumentos de avaliación son os documentos ou rexistros nos que se recolle os resultados da observación sistemática e do seguimento do proceso de aprendizaxe do alumno, estes serán de dous tipos:

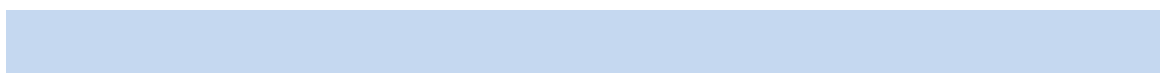
- As propias producións dos alumnos:
- Probas escritas.
- Traballos dos alumnos que se propondrán na clase e tamén quedarán colgados na aula virtual (se tiveran que traballar na casa confinados, mandaríanos ao correo electrónico da profesora)
- O caderno do profesor no que se recollerán os resultados da observación diaria na aula.

12. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Cualificacións trimestrais.- A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

	APARTADOS INSTRUMENTOS DE	OBSERVACIÓNS	PONDERACIÓN
A	Probas Escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10. A nota de este apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	20 %
B	Exercicios (Actividades realizadas na aula ou una casa) e Caderno de clase.	Cada exercicio valorarase de 0 a 10 puntos.	70%
	30		

C	Cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo da cada avaliación os seguintes aspectos: Puntualidade, atención,	10%
---	---	---	-----

		participación, etc.	
--	--	---------------------	--

- A valoración de cada proba escrita (apartado A) farase de acordo cos criterios de corrección que se establecerán ao inicio de cada unha.

- A valoración do apartado B realizarase do seguinte xeito:

- Presentación 30%
- Contidos 60%

- Puntualidade e posta o día 10%

No caso de que non se realicen probas escritas (Apartado A), os valores de ponderación do apartado B e C serán do 80 e do 20% respectivamente.

Probas de recuperación.- O alumno que non superou a avaliación deberá realizar a correspondente proba de recuperación.

A nota obtida na recuperación representará o 90% da cualificación, á que se lle engadira a obtido no apartado C dese trimestre. Entenderase que avaliación está superada cando a cualificación, obtida unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.

As probas de recuperación celebraranse a principios do seguinte trimestre e as da terceira avaliación, nos derradeiros días lectivos do mes de xuño.

Cualificación final.- A cualificación final será a media das tres avaliacións (antes de aplicar o redondeo).

Considerase superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual ou superior a 5 puntos.

Con carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións. Non obstante, pode superarse a materia cunha avaliación suspensa se a cualificación é de 3 ou 4 puntos e a media das tres avaliacións, unha vez feito o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.

Avaliación extraordinaria do mes de Setembro.- Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria, poderán realizar unha proba no mes de setembro, según o calendario e horario fixado polo Centro, que será cualificada de 0 a 10 puntos. Considerase superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual ou superior a 5 puntos.

13. PROGRAMACIÓN DE EPV 3º ESO

OBXECTIVOS DA EPV EN 3º DE ESO.

- Coñecer os aspectos e mecanismos da nosa percepción visual, tanto no aspecto fisiológico como no mental.
- Recoñecer e experimentar a existencia das constantes perceptivas: forma, tamaño e cor.
- Desenvolver a curiosidade e o espírito analítico.
- Saber definir que é a linguaxe visual e coñecer os elementos que o configuran.
  - Recoñecer as linguaxes a través dos cales as imaxes comunican. Desenvolver o sentido crítico ante a publicidade, a televisión, a multimedia e as artes.
- Saber explicar o concepto de signo e textura na linguaxe visual.
- Recoñecer e realizar signos, formas e texturas gráficas, pictóricas e plásticas.
- Saber observar e analizar o comportamento da luz sobre as formas corpóreas.
- Desenvolver destrezas coa elaboración de propostas en cores acromáticos ou grises.
- Coñecer os comportamentos da cor luz e a cor pigmento (materia).

- Manipular a mestura dos cores primarios e analizar o uso dos complementarios na nosa contorna e no arte.
- Saber usar, correctamente e con precisión, os instrumentos de debuxo geométrico.
- Comprender o léxico e as características dos distintos elementos que constitúen as formas geométricas: perpendicularidad, paralelismo, ángulos, distancias etc. ○

Coñecer e aplicar os diferentes trazados que conducen a dividir a circunferencia en partes iguais, e en consecuencia, a poder inscribir polígonos regulares.

- Coñecer e valorar as posibilidades que ofrece o fabuloso mundo das redes modulares.
- Resolver as construcións de tangencias entre rectas e circunferencias e destas entre si, sinalando con precisión o punto ou puntos de contacto. ○ Coñecer e apreciar a importancia da proporción nos obxectos da contorna.
- Recoñecer as diferentes formas de compoñer e as súas calidades expresivas.
- Saber describir e construír diversos ritmos dentro dunha mesma composición de masas.
- Saber representar en proxeccións diédricas os sólidos sinxelos presentados en perspectiva.
- Analizar e comprender os fundamentos da perspectiva isométrica, caballera e cónica ○ Experimentar e diferenciar as diferentes técnicas gráfico-plásticas.

14. SECUENCIACIÓN E TEMPORIZACIÓN DOS CONTIDOS DE EPVA DE 3º ESO. 1ª EVALUACIÓN

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBAS
	TEMA/ U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIÓNS	
		B1	ELEMENTOS CONFIGURADORES DA LINGOAXE VISUAL			
	U.D. 1		Signos, formas e texturas	SEP. OCT.	6	
	U.D. 2		A cor e a creatividade	OCT. NOV	8	X
	U.D. 3		Luces e sombras: o claroscuro	NOV. DIC	6	
	U.D. 4		A composición	DIC	6	X

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE								
	Ident. contidos	Com P. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
					Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	
	1	CAA CSIEE CCEC	<ul style="list-style-type: none"> • Experimenta co valor expresivo da liña e o punto as súas posibilidades tonales, aplicando distintos grados de dureza, distintas posicións do lápiz (tumbado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións exercidas a mao alzada libres e espontáneas. • Analiza os ritmos lineáis mediante a observación de elementos orgánicos, na paisaxe, nos obxectos e nas composicións artísticas. 	70%	X			
	2	CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> • Diferencia entre cor luz e cor pigmento e as súas aplicacións. • Experimenta cos cores primarios e secundarios e cos complementarios. • Realiza composicións con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor, con tons fríos e 	70%	X			

Seminario de debuxo

			cálidos.					
--	--	--	----------	--	--	--	--	--

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

Ident. contidos	Comp clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
				Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	

Seminario de debuxo

	3	CAA CSIEE CCEC	<ul style="list-style-type: none"> • Experimenta a obtención de volúmenes a través do contraste de luces e sombras, tanto en figuras xeométricas como en formas naturais. • Emprega o claroscuro para percibir a sensación volumétrica no plano, en formas e figuras sinxelas. • Realiza composicións utilizando distintos recursos gráficos. <p>Valorar a comprensión da influencia que ten o estudio da luz nas obras artísticas.</p>	70%	X			
	4	CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> • Construye composicións planas que verifiquen criterios de simetría, asimetría, peso visual e direccionalidade. • Analiza os equilibrios e ritmos compositivos simétricos en imaxes gráficas e artísticas: formato e encaixe. 	70%	X			

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA E UNIDAD

	Ident. contidos	Com p. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
					Prob Esc.	Trab indi	Trab grupo	

Seminario de debuxo

		CCE C	<ul style="list-style-type: none"> • Realiza composicións que transmitan emocións básicas(calma, violencisa,libertad) utilizando distintos recursos gráficos.(claroscuro, puntos...) <p>Analiza e aplica o esquema compositivo básico da obra propia atendendo os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.</p>					
--	--	----------	---	--	--	--	--	--

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBAS
2ª	TEMA / U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIÓN S	
	U.D. 5	B2.1	Percepción visual. Proceso perceptivo	XANEIRO	6	X
		B2.2	Constantes perceptivas de forma, tamaño e cor.			
		B2.3.	Ilusións ópticas.			
		B2.4	Leis ou principios da Gestalt.			
	U.D. 6	B2.5.	Imaxe en movemento: posibilidades expresivas.			
		B2.6.	Linguaxe visual. Signo visual. Significante e significado.			
		B2.7	Linguaxe da imaxe. Aprender a ler a Imaxe			
		B2.8	Denotación e connotación			
	U.D. 8	B2.9.	Fotografía. A fotografía como medio de comunicación.	FEBREIRO	6	X
		B2.10.	Linguaxes visual e audiovisual: funcións e códigos.			
		B2.11.	Recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais			

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBAS
	TEMA / U.D.	BLOQUE	CONTIDO	MES	SESIONES	
2ª		B2.12.	Publicidade: principais recursos visuais empregados nela.	MARZO	3	
		B2.13	Cine. O cine como medio de Comunicación			
		B2.14.	Linguaxe multimedia como ferramenta de traballo.			

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBAS
	TEMA / U.D	BLOQUE	CONTIDO	MES	SESIONES	
3ª		B3.1.	Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	ABRIL	8	X
		B3.2.	Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.			
		B3.3.	Construción de polígonos dado o lado.			
		B3.4.	Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias.			

	B3.5.	Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoides.
--	-------	--

AV LI ACIÓ N	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACI ÓN		PROB AS
	TEM A/ U.D	BLOQ UE	CONTIDO	MES	SESIÓN S	
3 ^a		B3.6.	Propiedades e características das tanxencias en óvalos e ovoides.	MAI O	8	X
		B3.7.	Enlaces en curvas técnicas. Espirais: propiedades e características.			
		B3.8.	Redes modulares: cadrada e triangular.			
		B3.9.	Concepto de simetría, xiro e translación aplicado as composicións modulares.			
		B3.1 0	Representación obxectiva de sólidos. Introducción aos sistemas de medida e sistemas perspectivivos. Vistas diédricas dun sólido			
		B3.1 1	Introdución ás axonometrías e ás súas características. Axonometría cabaleira aplicada a volumes sinxelos.	XUÑ O	6	X
		B3.1 2.	Axonometría isométrica aplicada a volumes sinxelos.			

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE									
T.U.	Identificadores	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob	Trab	Trab	
						Esc.	indi	grupo	
			CAA	EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos					

Seminario de debuxo

5		CSC	EPVAB2.2.1. Identifica e clasifica ilusi3ns 3pticas segundo as leis da Gestalt	70		X		
		CCEC	EPVAB2.2.2. Dese1a ilusi3ns 3pticas base1ndose nas leis da Gestalt.					

RELACI3N DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Ident. contidos	Ident. Est1ndar	Comp. clave	EST1NDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob	Trab	Trab	
						Esc.	indi	grupo	

Seminario de debuxo

		CD	EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos					
		CCL	EPVAB2.4.1. Distingue significativo e significado nun signo visual.					
6		CCL	EPVAB2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos.	70%		X		

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
					Prob	Trab	Trab	
					Esc.	indi	grupo	

Seminario de debuxo

i d o s							
		CCEC	EPVAB2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.				
		CCL	EPVAB2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía				
		CD	EPVAB2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.		X		

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

						Instrumentos	
--	--	--	--	--	--	--------------	--

Seminario de debuxo

T.U.	Ident. contidos	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.				Temas transversais
						Prob	Trab	Trab	
			CCL	EPVAB2.7.1. Diseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados.					
			CSC	EPVAB2.8.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.			indi	grupo	
7			CCL	EPVAB2.9.1. Diseña unha mensaxe publicitaria utilizando	70%				

Seminario de debuxo

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE									
T.U.	Identificadores	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob	Trab	Trab	
						Esc.	indi	grupo	
				recursos visuais como as figuras retóricas.					
			CCEC	EPVAB2.10.1. Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica					

Seminario de debuxo

			en relación coa mensaxe.
		CD	EPVAB2.11.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
					Prob	Trab	Trab	
					Esc.	indi	grupo	

Seminario de debuxo

	o s							
		CCL	EPVAB3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).					
		CAA	EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.					
8		CMCC T	EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos	70%		X		

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

					Instrumentos		
--	--	--	--	--	--------------	--	--

Seminario de debuxo

T.U.	I d e n t. c o n t i d o s	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Prob	Trab	Trab	Temas transversais
						Esc.	indi	grupo	
			CMCC T	EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas					
9			CA	EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas	70%		X		
			CMCC T	EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior.					

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Identificadores	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob	Trab	Trab	
						Esc.	indi	grupo	
10			CSIEE	EPVAB3.6.1. Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos	70%		X		
			CMCC T	EPVAB3.7.1. Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.					

Seminario de debuxo

11		CD	EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	70%		X		
----	--	----	--	-----	--	---	--	--

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Identificacións	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
						Prob	Trab	Trab	
			CMCCT	EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus		Esc.	indi	grupo	

Seminario de debuxo

			vértices e as súas arestas.					
12		CMCCT	EPVAB3.10.1. Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	70%		X		
		CCEC	EPVAB3.11.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón					

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Ident. contidos	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES	GRAO MINIMO CONSEC.	PESO CUALIFIC	Instrumentos			Temas transversais

Seminario de debuxo

			DE APREN DIZAX E AVALIA BLES		Prob	Trab	Trab	
			para o trazado de paralelas		Esc.	indi	grupo	

15. AVALIACIÓN INICIAL

Ao inicio do curso comprobarase os coñecementos previos dos alumnos do grupo mediante unha avaliación inicial que consistira nunha proba, que solo se terá en conta a efectos de adecuar o nivel de partida do proceso ensino-aprendizaxe á realidade do grupo e, en consecuencia, non afectará ás cualificacións dos alumnos.

16. AVALIACIÓN CONTINUA.

Avaliación formativa.

Ao longo do curso os alumnos estarán informados do seu progreso de aprendizaxe a través das indicacións que se lle vaian dando: correccións das distintas probas escritas previstas, interacción na aula, corrección do caderno de clase e dos traballos que se vaian propondo.

Avaliación sumativa.

Ao remate do curso valorarase o rendemento académico dos alumnos, así como a súa dedicación e esforzo, mediante a cualificación final que se determinará de acordo coas especificacións e criterios de cualificación que se detallan máis adiante.

Procedementos para a avaliación.

Os procedementos ou técnicas que se prevé empregar para avaliar o progreso dos alumnos no proceso de aprendizaxe son os seguintes:

-Probas escritas.

- Observación sistemática.

- Producións dos alumnos:
- Traballos individuais realizados na clase ou una casa.
- Traballos en grupo.

Instrumentos de avaliación.

Considerando que os instrumentos de avaliación son os documentos ou rexistros nos que se recolle os resultados da observación sistemática e do seguimento do proceso de aprendizaxe do alumno, estes serán de dous tipos:

- As propias producións dos alumnos:
- Probas escritas.
- Traballos dos alumnos que se propondrán en clase e tamén na aula virtual (Se tiveran que traballar na casa confinados, enviarían os traballos ao correo electrónico da profesora
- O caderno do profesor no que se recollerán os resultados da observación
diária na aula.

17. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Cualificacións trimestrais.- A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións

obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

	APARTADOS INSTRUMENTOS DE	OBSERVACIÓNS	PONDERACIÓN

A	Probas Escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10. A nota de este apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	20 %
B	Exercicios (Actividades realizadas na aula ou una casa) e Caderno de clase.	O caderno de clase e cada exercicio valoraranse de 0 a 10 puntos. A nota de este apartado será a media das cualificacións obtidas no caderno de clase e en cada un dos exercicios.	70%
C	Cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo da cada avaliación os seguintes aspectos: Puntualidade, atención, participación, etc.	10%

- A valoración de cada proba escrita (apartado A) farase de acordo cos criterios de corrección que se establecerán ao inicio de cada unha.

- A valoración do apartado B realizarase do seguinte xeito:

- Presentación 30%

- Contidos 60%

- Puntualidade e posta o día 10%

No caso de que non se realicen probas escritas (Apartado A), os valores de ponderación do apartado B e C serán do 80 e do 20% respectivamente.

Probas de recuperación.- O alumno que non superou a avaliación deberá realizar a correspondente proba de recuperación.

A nota obtida na recuperación representará o 90% da cualificación, á que se lle engadira a obtido no apartado C dese trimestre. Entenderase que avaliación está

superada cando a cualificación, obtida unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.

As probas de recuperación celebraranse a principios do seguinte trimestre e as da terceira avaliación, nos derradeiros días lectivos do mes de xuño.

Cualificación final.- A cualificación final será a media das tres avaliacións (antes de aplicar o redondeo).

Considerase superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual ou superior a 5 puntos.

Con carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións. Non obstante, pode superarse a materia cunha avaliación suspenso se a cualificación é de 3 ou 4 puntos e a media das tres avaliacións, unha vez feito o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.

Avaliación extraordinaria do mes de Setembro.- Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria, poderán realizar unha proba no mes de setembro, según o calendario e horario fixado polo Centro, que será cualificada de 0 a 10 puntos. Considerase superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual ou superior a 5 puntos.

PROCEDIMENTOS DE EVALUACIÓN DE PENDENTES.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os mesmos cos indicados na programación.

CRITERIOS DE CALIFICACIÓN.

- 80% os traballos e exercicios entregados

- 20% as probas escritas.

SEGUIMIENTO DO ALUMNADO

Para calquera consulta ou dúbidas sobre os exercicios, traballo ou calquera parte do temario o alumno/a poderase poñer en contacto co profesor responsable e será atendido no recreo previo aviso.

18. PRINCIPIOS METODOLÓXICOS DA AREA.

O currículo do área para a ESO pretende potenciar nos alumnos e alumnas a capacidade de apreciar na súa contorna visual, tanto na natureza como na creación humana, os valores propios das artes visuales e saber expresar as súas ideas, vivencias e sentimentos por medio da linguaxe visual e plástico. Para alcanzar este obxectivo xeral, o SEMINARIO opta por articular os contidos atendendo aos seguintes criterios:

- O criterio de dificultade. Organizando os contidos de modo que se comece polos de carácter máis concreto e, por ter carácter básico, preparen para

entender os máis abstractos e esixan unha maior capacidade de comprensión espacial.

- O criterio de interese. Debe conectar cos intereses e necesidades dos alumnos, proporcionándolles de forma clara e atractiva a finalidade e utilidade das aprendizaxes.
- O criterio de organización cíclica. Os temas máis complexos estúdanse en varios cursos seguindo unha graduación no nivel de dificultade de forma que nos cursos máis baixos trátanse en forma de iniciación e chégase a unha especialización nos últimos cursos de esta etapa. O criterio de operatividade. Queda reflexado en torno á clásica formulación do «saber ver», «saber interpretar» e «saber facer», e segue estes pasos:

Saber ver:

- a) Pon aos alumnos en contacto con obras xa realizadas para que observen as peculiaridades que as categorizan nun determinado campo da expresión plástica.
- b) Preséntase a teoría correspondente a cada un dos campos da expresión visual e plástica e se formaliza esa teoría en conceptos de validez permanente.
- c) Aplícanse os coñecementos adquiridos na observación de novas obras que que teñen carácter exemplificador. *Saber interpretar:*

- c.a) Leva aos alumnos a recoñecer os trazos que fan que unha obra teña claridade estética ou rigor e exactitude no seu trazado.
- c.b) Conduce a coñecer o diferente valor expresivo daqueles elementos segundo sexan utilizados.

Pon en disposición de valorar unha obra pola análise de cada un dos seus elementos e pola consideración do conxunto.

Saber facer:

- a.a) Proporciona as técnicas adecuadas para cada forma de linguaxe plástica.

a.b) Axuda á selección das técnicas que mellor se acomodan a cada necesidade de expresión, fomentando a investigación e a creatividade.

a.c) Conduce ao uso das técnicas con rigor, exactitude e precisión exixibles en cada momento da aprendizaxe.

19. TRATAMENTO DO FOMENTO DAS T.I.C. E DA LECTURA.

As T.I.C. (tecnoloxías da información e da comunicación) son unha ferramenta máis que é preciso incorporar o proceso educativo. Neste senso, o uso de internet abre sin fin de posibilidades que nos axudan a completar a laboura docente derivando os alumnos a determinadas páxinas que sirven de complemento o que facer cotidián e o mesmo tempo supoñen un estímulo no fomento da lectura.

20. PAXINAS WEB RELACIONADAS CON CONTIDOS:

www.mos.org/sln/leonardo/loftommepage.html. (conceptos relativos a técnica do debuxo.

www.artezul.com/ (tecnicas plásticas e talleres online
www.arteycartelera.com/index-flash.html (cursos de apreciación artística con enlaces a galerías e museos)

<http://museothyssen.org/>

<http://unostiosduros.com/> (historia da tipografía)

---

www.mundodessinmg.com/ (diseño, composición, cor e perspectiva)

<http://pintura.aut.org> (pinacoteca ordenada por estilos y pintores)

<http://pintores.deeuropa.net/> (pintores contemporáneos clasificados por estilos)

21. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Materiais básicos do alumno:

- Láminas A3 e A4.
- Lapis HB e 3B.
- Goma de borrar.
- Xogo de escuadra e cartabón
- Compás
- Lapis de cores e témperas.
- Afialapis.
- Folios brancos.

Outros na aula:

Ordenador, conexión a internet, caballetes, recursos en liña, paxinas web, pinceis, modelos humanos de madeira e escayola, caixas de poliedros e pezas.

22. OS TEMAS TRANSVERSAIS NA EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL.

Os temas transversales desenvólvense basicamente a través dos contidos actitudinales e máis concretamente a través da programación de actividades que fomentan o coñecemento e a reflexión sobre as actitudes que se atopan máis estrechamente ligadas a eles. Por exemplo:

Educación para a convivencia

A formulación e solución de problemas poden contribuír a desenvolver actitudes de solidariedade, cooperación e respecto ás opinións e formas expresivas alleas a través do traballo en grupo, que se converte, así, noutro dos eixes metodolóxicos e organizativos do traballo no aula.

Educación do consumidor

Preténdese dotar aos alumnos de instrumentos para desenvolverse na sociedade de consumo e que adquiran unha actitude crítica ante as necesidades que se queren crear actualmente a través da publicidade e das películas que presentan unha sociedade baseada no consumismo

Educación non sexista

Nas actividades de grupo é necesario propiciar o intercambio fluído de papeis entre alumnos e alumnas, e potenciar a participación destas nos debates e toma de decisións como mecanismo corrector de situacións de discriminación sexista.

Contribuirase así, desde a propia actividade do aula, a establecer unhas relacións máis xustas e equilibradas entre as persoas.

Educación multicultural

As características do área permiten o coñecemento e a apreciación das manifestacións artísticas, tanto actuais como doutro tempo, doutras culturas distintas da nosa, tratando de que os alumnos saiban respectalas e valoralas

23. ATENCION Á DIVERSIDADE

O feito de que o alumnado de Educación Secundaria Obligatoria presenta diferenzas individuais en canto a capacidades, intereses e motivacións é algo non só admitido a priori senón que, como consta no Proxecto Curricular do Centro, debe ser calibrado na súa magnitude exacta polo que se refire ao grupo concreto de alumnos cos que imos traballar na etapa. Ademais, a atención á diversidade dos alumnos e alumnas reviste especial importancia en Educación Plástica e Visual, debido á complexidade dalgúns dos contidos do programa, e debe estar presente sempre na actividade docente para lograr os mellores resultados.

Esta atención á diversidade contéplase en tres planos: a programación, a metodoloxía e os materiais utilizados.

Atención á diversidade na programación

A programación do área de Educación Plástica e Visual debe ter en conta aqueles contidos nos que os alumnos mostran un nivel menos homoxéneo. Tal é o caso da comprensión dalgúns aspectos que esixen un alto nivel de comprensión espacial ou un nivel de execución moi especializado.

A programación ha de ter en conta tamén que non todos os alumnos adquiren ao mesmo tempo e coa mesma intensidade os contidos tratados. Por iso, debe estar deseñada de modo que asegure un nivel mínimo para todos os alumnos ao final da etapa, dando oportunidades para recuperar o non adquirido no seu momento. Este é o motivo que suxire, por exemplo, retomar en terceiro e cuarto cursos os contidos dos principios básicos da materia.

Todo isto aconsella a programación cíclica que dá a oportunidade de volver retomar os conceptos básicos para garantir en todo momento a súa comprensión por parte de todos os alumnos. Doutra banda, a presenza dos tres bloques de contidos en cada curso permite que cada un dos alumnos e alumnas poida profundar naquel campo en que ten mellores aptitudes ou reforzar os aspectos que non domina no nivel esixido.

Atención á diversidade na metodoloxía

A atención á diversidade está contemplada tamén na metodoloxía e nas estratexias didácticas concretas que van aplicarse no aula. Estas estratexias afectan fundamentalmente ao ensino dos conceptos e aos diferentes niveis de dificultade na proposta de actividades.

- En canto ao ensino de conceptos, realízase a partir de imaxes concretas e a través de experiencias sinxelas que se poden ter no aula. Permite, xa que logo, respectar as diferenzas individuais por medio da elección do proceso didáctico que mellor se acomode a cada alumno.

- En canto ás formas de expresión realizadas a través das propostas de actividades, ábrese toda unha gama de posibilidades onde se estimula especialmente a imaxinación, a creatividade e o goce estético. Deste xeito procúrase que cada alumno utilice as canles expresivos que lle resulten máis naturais.

En xeral pódese dicir que as formas didácticas teñen en conta o punto de partida de cada alumno, as súas dificultades específicas e as súas necesidades de comunicación.

Atención á diversidade nos materiais utilizados

A atención á diversidade contéplase tamén na estruturación dos materiais utilizados.

No libro de texto a estruturación dos contidos de cada tema en Información básica e Desenvolvementos abre un amplo campo á diversidade nas metas a alcanzar e as propostas de traballos de creación. Ademais, préstanse a unha diferenza de concepción, de realización e de acabado de modo que todos os alumnos, individualmente ou en grupo, poidan servirse dos coñecementos adquiridos como o seu medio de expresión plástica.

Por outra banda, o uso de materiais de reforzo ou ampliación permite igualmente atender á diversidade. Estableceremos unha serie de obxectivos que persigan esa atención ás diferenzas individuais dos alumnos e

alumnas, e seleccionaremos os materiais curriculares complementarios que nos axuden a alcanzar eses obxectivos.

24. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES.

Polas circunstancias xeradas por lo Covid, este curso non están previstas las visitas a museos, exposicións ou talleres. quedará suxeito a como se desenrole el curso e si se poideran facer máis adiante, planificaríanse.

25. PROGRAMACIÓN DA EPVA EN 4º DA ESO

OBXECTIVOS.-

- Coñecer e interpretar críticamente os distintos tipos de formas e imaxes que se producen na actualidade, sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionales.

-Coñecer e apreciar o feito artístico como fonte de goce estético e como parte interesante dun patrimonio cultural, contribuíndo activamente ao seu respecto, conservación e mellora, con especial incidencia nas obras artísticas propias da súa cidade e da súa comunidade. - Expresarse con actitude creativa utilizando correctamente os códigos, terminoloxía e procedementos da linguaxe visual e plástico. - Planificar, individualmente ou cooperativamente, as fases de elaboración dunha obra.

- Comprender os procesos de comunicación, características, alcance e finalidade.

-Comprender os procesos de elaboración de imaxes e signos visuales, símbolos, marcas, logotipos...

-Coñecer e comprender as relacións da linguaxe visual e plástico con outras linguaxes, elixindo a fórmula expresiva máis adecuada en función das necesidades de comunicación. - Respetar e coñecer outros modos de expresión visual e plástica distintos do propio e dos modos dominantes da contorna, superando estereotipos e convencionalismos, e elaborar xuízos e criterios persoais que permitan actuar con autonomía.

-Relacionarse con outras persoas e participar en actividades de grupo adoptando actitudes de flexibilidade, solidariedade, interese e tolerancia, superando inhibicións e prejuicios e rexeitando discriminacións debidas a característica persoais ou sociais.

- Valorar a importancia da linguaxe visual e plástico como medio de expresión de vivencias, sentimentos e ideas, superar inhibicións e apreciar a súa contribución ao equilibrio e benestar persoal.

- Apreciar, analizar e coñecer as posibilidades expresivas que ofrece a investigación con distintas técnicas plásticas e visuales valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo.

26. CONTIDOS, SECUENCIACIÓN E TEMPORIZACIÓN.-

1ª AVALIACIÓN.

AVALIACIÓN 1ª	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBA
	TEMA/ U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIÓNS	
		B1	ELEMENTOS CONFIGURADORES DA LINGOAXE VISUAL			
	U.D. 1	B1.1.	A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística.	SEP. OCT.	6	
	U.D. 2	B1.2.	Leis da composición.	OCT.	9	X
		B1.3	Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza.			
		B1.4.	Cor como ferramenta simbólica.			
	U.D. 3	B1.5.	Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais.	NOV	15	X
		B1.6	Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creación propias.			

	UD. 4	B1.7	Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio.			
		B1.8.	Seguimento do proceso de creación: bosquexo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva).			
		B1.9.	Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa.	DIC	6	X
		B1.10	Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes.			
		B1.11	Análise de distintas obras de arte situándoas na época, na técnica e no estilo aos que pertencen. Valoración do patrimonio artístico.			

2º AVALIACIÓN

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBA
	TEMA/ U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIONS	
2ª		B2	Debuxo técnico			
	U.D. 5	B2-1		XANEIRO	10	
		B2.2.	Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia.	FEBREIR		

	U.D. 6	B2.3	Tanxencias e enlaces	O	12	X			
		B2.4.	Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos.						
	U.D. 7	B2.5.	Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas.	MARZO	15	X			
		B2.6	Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico.						
	UD. 8	B2.7	Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas.						
		B2.8	Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas						
		B2.9	Perspectiva cónica central.						
		B2.9	Perspectiva cónica oblicua.						X

3ª AVALIACIÓN.

AVALIACIÓN	UNIDADES DIDÁCTICAS			TEMPORALIZACIÓN		PROBA
	TEMA/ U.D.	BLO QUE	CONTIDO	MES	SESIÓNS	
3ª		B 3	Fundamentos do deseño			

Seminario de Debuxo

UD.9	B3.1	Análise das linguaxes visuais cotiás (arte, deseño, publicidade, etc.).	ABRIL	8	X
	B3.2	Fases do proceso de deseño.			
	B3.3.	Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos.			
	B3.4	Análise da estética e funcionalidade do feísmo arquitectónico.			
	B3.5.	Campos de aplicación do deseño			
UD 10	B3.6	Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos.	MAIO	5	
	B3.7	Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc.			
UD. 11	B3.8	Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño.	MAIO	5	
	B3.9	Informática ao servizo dos proxectos de deseño.			
	B3.10	Planificación dun proxecto artístico			

	B4	Linguaxe audiovisual e multimedia	MAIO	5	X	
		B4.1.				Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía.
		B4.2				Realización dun storyboard
	UD.12	B4.3.				Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine.
		B4.4				Criterios estéticos na elaboración de fotografías.
		B4.6				Creación dixital de imaxes.
	B4.7.	Deseño dun proxecto publicitario	JUNIO	8	X	
		B4.8.				Desenvolvemento dun proxecto personal
		B4.9				Análise crítica da linguaxe publicitaria

--	--	--	--	--	--

RELACION DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	I d e n t c o n t i d o s	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
1		B1.1.1	CCEC	Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.	70%				
2		B1.2.1	CCEC	Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión	70%	X	X		

Seminario de Debuxo

3	B1.2.2	CCEC	Estuda e explica o movemente e as liñas de forza dunha imaxe.	70%				
4	B1.2.3	CCEC	Cambia o significado dunha imaxe por medio da cor.	70%	X	X		
5	B1.3.1	CCE C E CSIE	Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos.	70%				

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais

Seminario de Debuxo

5	B1.3.2	CCE C CSIE E CAA CD	Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	70%				
6	B1.4.1	CSIEE CCEC	Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplica á produción de proxectos persoais e de grupo.	70%	X	X		
6	B1.5.1	CCEC CSIEE	Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos	70%				
7	B1.5.2	CSIEE	Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaaas no período ao	70%				

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

Seminario de Debuxo

T. U.	Ident. contidos	Ident. Estándar	Comp clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSE.	PESO CUALIFIC.	Instrumentos			Temas transversais
			CCE C	que pertencen.						
7		B2. 1. 1.	CAA CMCC T	Diferencia o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo.	70%	70%	X			
7		B2.1.2.	CAA CMCC T	Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.	70%	70%				
8		B2.1.3	CAA CMCC T	Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces.	70%	70%				
8		B2.1.4	CAA CMCC T	Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplicación á creación de deseños	70%	70%				

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	I d e n t c o n t i d o s	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas
									transversais
			Ó	persoais.					
8		B2.2.1	CAA CMCCT	Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais.	70%				
10		B2.2.2	CAA CMCCT	Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas	70%	X			

Seminario de Debuxo

10	B2.2.3	CAA CMCCT	Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.					
9	B2.2.4	CAA	Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.	70%	X	X		

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	I d e n t c o n t i d o s	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais

Seminario de Debuxo

10	B2.2.5	CCEC	Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado..					
11	B2.3.1.	CAA CMCCT	Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.	70%				
12	B3.1.1.	CCL	Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual.					
13	B3.1.2.	CCEC	Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.	70%	X	X		

RELACION DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

	Ident.	Comp. clave		GRAO	Instrumentos	Temas
--	--------	-------------	--	------	--------------	-------

Seminario de Debuxo

T.U.	contidos	Estándar		ESTANDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	MINIMO CONSEC				transversais
13		B3.2.1.	CSIEE	Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño.					
15		B3.1.1	CSIEE CCEC	Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.					
16		B3.3.2	CSIEE	Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.					

Seminario de Debuxo

16	B3.3.3	CSIEE CCEC	Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.	70%	X	X		
----	--------	------------	--	-----	---	---	--	--

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Identificados	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC	Instrumentos			Temas transversais

Seminario de Debuxo

16	B3.3.4	CD CSIEE CCEC	Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño	70%	X	X		
	B3.3.5	CSIEE CCEC	Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras.	70%				
	B4.1.1	CD CSIEE CCEC	Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos					
	B4.1.2	CSIEE	Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película.					

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	Ident.	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
	Estándar							

Seminario de Debuxo

	c o n t i d o s							
	B4.2.1.	CD CSIE E	Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara.	70%				
	B4.2.2	CD CSIEE CCEC	Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos.					
	B4.2.3	CD CSIEE CCEC	Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades.					
	B4.3.1	CD CSIEE CCEC	Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador					

RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES POR CADA UNIDADE

T.U.	I d e n t c o n t i d o s	Ident. Estándar	Comp. clave	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES	GRAO MINIMO CONSEC.	Instrumentos			Temas transversais
		B.4.3.2	CD CSIEE CCEC	Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.					
		B.4.3.3	CAA CD CSIEE CCEC	Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación					

Seminario de Debuxo

	B.4.4.1	CD CSIEE CCEC	Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen					

27. AVALIACIÓN INICIAL

Ao inicio do curso comprobarase os coñecementos previos dos alumnos do grupo mediante unha avaliación inicial que consistira nunha proba, que solo se terá en conta a efectos de adecuar o nivel de partida do proceso ensino-aprendizaxe á realidade do grupo e, en consecuencia, non afectará ás cualificacións dos alumnos.

28. AVALIACIÓN CONTINUA.

Avaliación formativa.

Ao longo do curso os alumnos estarán informados do seu progreso de aprendizaxe a través das indicacións que se lle vaian dando: correccións das distintas probas escritas previstas, interacción na aula, corrección do caderno de clase e dos traballos que se vaian propondo.

Avaliación sumativa.

Ao remate do curso valorarase o rendemento académico dos alumnos, así como a súa dedicación e esforzo, mediante a cualificación final que se determinará de acordo coas especificacións e criterios de cualificación que se detallan máis adiante.

Procedementos para a avaliación.

Os procedementos ou técnicas que se prevé empregar para avaliar o progreso dos alumnos no proceso de aprendizaxe son os seguintes:

- Probas escritas.
- Observación sistemática.
- Producións dos alumnos:
- Traballos individuais realizados na clase ou una casa.
- Traballos en grupo.(Se se poden facer)

Instrumentos de avaliación.

Considerando que os instrumentos de avaliación son os documentos ou rexistros nos que se recolle os resultados da observación sistemática e do seguimento do proceso de aprendizaxe do alumno, estes serán de dous tipos:

- As propias producións dos alumnos:- Probas escritas
- Traballos dos alumnos.

- O caderno do profesor no que se recollerán os resultados da

observación diaria na aula.

29. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Cualificacións trimestrais.- A cualificación de cada trimestre será o resultado da suma das cualificacións obtidas polo alumno nos seguintes apartados, de acordo coa ponderación proposta para cada un deles:

	APARTADOS INSTRUMENTOS	OBSERVACIÓNS	PONDERACIÓN
A	Probas Escritas (exames)	Cada proba valorarase de 0 a 10. A nota de este apartado será a media das cualificacións obtidas nas distintas probas.	20 %
B	Exercicios (Actividades realizadas na aula ou una casa)	Cada exercicio valoraranse de 0 a 10 puntos.	70%
C	Cadro de observación e rexistro de incidencias da actitude do alumno na aula.	O profesor valorará de 0 a 10 puntos ao longo da cada avaliación os seguintes aspectos: Puntualidade, atención, participación, etc.	10%

- A valoración de cada proba escrita (apartado A) farase de acordo cos criterios de corrección que se establecerán ao inicio de cada unha.
- A valoración do apartado B realizarase do seguinte xeito:
  - Presentación 30%
  - Contidos 60%
  - Puntualidade e posta o día 10%

No caso de que non se realicen probas escritas (Apartado A), os valores de ponderación do apartado B e C serán do 80 e do 20% respectivamente.

Probas de recuperación.- O alumno que non superou a avaliación deberá realizar a correspondente proba de recuperación.

A nota obtida na recuperación representará o 90% da cualificación, á que se lle engadira a obtido no apartado C dese trimestre. Entenderase que avaliación está superada cando a cualificación, obtida unha vez realizado o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.

As probas de recuperación celebraranse a principios do seguinte trimestre e as da terceira avaliación, nos derradeiros días lectivos do mes de xuño.

Cualificación final.- A cualificación final será a media das tres avaliacións (antes de aplicar o redondeo).

Considerase superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual ou superior a 5 puntos.

Con carácter xeral, para superar a materia requirirase a superación das tres avaliacións. Non obstante, pode superarse a materia cunha avaliación suspensa se a cualificación é de 3 ou 4 puntos e a media das tres avaliacións, unha vez feito o redondeo, sexa igual ou superior a 5 puntos.

Avaliación extraordinaria do mes de Setembro.- Os alumnos que non superen a materia na avaliación ordinaria, poderán realizar unha proba no mes de setembro, según o calendario e horario fixado polo Centro, que será cualificada

de 0 a 10 puntos. Considerase superada a materia cando, despois de efectuado, no seu caso, o redondeo, se obteña unha puntuación, igual ou superior a 5 puntos.

PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN DOS ALUMNOS PENDENTES.

O departamento de Debuxo do Cpi padrenda-crespos, resolveu, respecto á recuperación de materias pendentes, os seguintes puntos:

- Para tódolos cursos,terán que entregar unha serie de traballos ben de maneira presencial ou ao correo electrónico se estiveran confinados . O contido de cada avaliación virá dada pola programación de aula dos cursos anteriores. En todo caso o profesor encargado da avaliación dos alumnos poderá facer modificacións, as cales serán comunicadas ós alumnos afectados- É de obrigado cumprimento por parte dos alumnos a entrega dos traballos que lles sexan entregados

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os mesmos cos indicados na programación.

CRITERIOS DE CALIFICACIÓN.

- 100% os traballos e exercicios entregados antes de que remate maio.

SEGUIMIENTO DO ALUMNADO

Para calquera consulta ou dúbidas sobre os exercicios, traballo ou calquera parte do temario o alumno/a poderase poñer en contacto co profesor responsable e será atendido no recreo previo aviso.

PRINCIPIOS METODOLÓXICOS DA AREA.

O currículo do área para a ESO pretende potenciar nos alumnos e alumnas a capacidade de apreciar na súa contorna visual, tanto na natureza como na creación humana, os valores propios das artes visuales e saber expresar as súas ideas, vivencias e sentimentos por medio da linguaxe visual e plástico. Para alcanzar este

obxectivo xeral, o SEMINARIO opta por articular os contidos atendendo aos seguintes criterios:

- O criterio de dificultade. Organizando os contidos de modo que se comece polos de carácter máis concreto e, por ter carácter básico, preparen para entender os máis abstractos e esixan unha maior capacidade de comprensión espacial.

- O criterio de interese. Debe conectar cos intereses e necesidades dos alumnos, proporcionándolles de forma clara e atractiva a finalidade e utilidade das aprendizaxes. - O criterio de organización cíclica. Os temas máis complexos estúdanse en varios cursos seguindo unha graduación no nivel de dificultade de forma que nos cursos máis baixos trátanse en forma de iniciación e chégase a unha especialización nos últimos cursos de esta etapa. O criterio de operatividade. Queda reflexado en torno á clásica formulación do «saber ver», «saber interpretar» e «saber facer», e segue estes pasos:

Saber ver:

- d) Pon aos alumnos en contacto con obras xa realizadas para que observen as peculiaridades que as categorizan nun determinado campo da expresión plástica.
- e) Preséntase a teoría correspondente a cada un dos campos da expresión visual e plástica e se formaliza esa teoría en conceptos de validez permanente.
- f) Aplícanse os coñecementos adquiridos na observación de novas obras que que teñen carácter exemplificador. *Saber interpretar:*

f.c) Leva aos alumnos a recoñecer os trazos que fan que unha obra teña claridade estética ou rigor e exactitude no seu trazado.

f.d) Conduce a coñecer o diferente valor expresivo daqueles elementos segundo sexan utilizados.

Pon en disposición de valorar unha obra pola análise de cada un dos seus elementos e pola consideración do conxunto.

Saber facer:

- a.c) Proporciona as técnicas adecuadas para cada forma de linguaxe plástica.
- a.d) Axuda á selección das técnicas que mellor se acomodan a cada necesidade de expresión, fomentando a investigación e a creatividade.

c) Conduce ao uso das técnicas con rigor, exactitude e precisión exigibles en cada momento da aprendizaxe.

30. TRATAMENTO DO FOMENTO DAS T.I.C. E DA LECTURA.

As T.I.C. (tecnoloxías da información e da comunicación) son unha ferramenta máis que é preciso incorporar o proceso educativo. Neste senso, o uso de internet abre sinfín de posibilidades que nos axudan a completar a laboura docente derivando os alumnos a determinadas páxinas que sirven de complemento o que facer cotidián e o mesmo tempo supoñen un estímulo no fomento da lectura.

O mesmo tempo, temos pensado adquirir algún material informático (escanner, impresora, cámara dixital) que nos permita ampliar as nosas capacidades creativas na aula.

31. PAXINAS WEB RELACIONADAS CON CONTIDOS:

www.mos.org/sln/leonardo/loftommepage.html. (conceptos relativos a técnica do debuxo www.artezul.com/ (técnicas plásticas e talleres online www.arteycartelera.com/index-flash-html (cursos de apreciación artística con enlaces a galerías e museos)

<http://museothyssen.org/>

<http://unostiosduros.com/> (historia da tipografía)

---

www.mundofree.com (aspectos básicos e informáticos sobre diseño gráfico)

www.mundodessinmg.com/ (diseño, composición, cor e perspectiva)

<http://pintura.aut.org> (pinacoteca ordenada por estilos y pintores)

<http://pintores.deeuropa.net/> (pintores contemporáneos clasificados por estilos)

MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

Materiais básicos do alumno:

- Láminas A3 e A4.
- Lapis HB e 3B.
- Goma de borrar.
- Xogo de escuadra e cartabón.
- Témperas.
- Compás.
- Lapis de cores.
- Folios brancos
- Afialapis.

Outros na aula:

Ordenador, conexión a internet, recursos en liña, páxinas web, pinceis, boneco articulado, modelos humanos de madeira e escayola

32. OS TEMAS TRANSVERSAIS NA EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL.

Os temas transversales desenvólvense básicamente a través dos contidos actitudinais e máis concretamente a través da programación de actividades que fomentan o coñecemento e a reflexión sobre as actitudes que se atopan máis estrechamente ligadas a eles. Por exemplo:

Educación para a convivencia

A formulación e solución de problemas poden contribuír a desenvolver actitudes de solidariedade, cooperación e respecto ás opinións e formas expresivas alleas a través do traballo en grupo, que se converte, así, noutro dos eixes metodolóxicos e organizativos do traballo no aula.

Educación do consumidor

Preténdese dotar aos alumnos de instrumentos para desenvolverse na sociedade de consumo e que adquiran unha actitude crítica ante as necesidades que se queren crear actualmente a través da publicidade e das películas que presentan unha sociedade baseada no consumismo

Educación non sexista

Se se poden facer actividades de grupo é necesario propiciar o intercambio fluído de papeis entre alumnos e alumnas, e potenciar a participación destas nos debates e toma de decisións como mecanismo corrector de situacións de discriminación sexista. Contribuirase así, desde a propia actividade do aula, a establecer unhas relacións máis xustas e equilibradas entre as persoas.

Educación multicultural

As características do área permiten o coñecemento e a apreciación das manifestacións artísticas, tanto actuais como doutro tempo, doutras culturas distintas da nosa, tratando de que os alumnos saiban respectalas e valoralas

33. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

O feito de que o alumnado de Educación Secundaria Obligatoria presenta diferenzas individuais en canto a capacidades, intereses e motivacións é algo non só admitido a priori senón que, como consta no Proxecto Curricular do Centro, debe ser calibrado na súa magnitude exacta polo que se refire ao grupo concreto de alumnos cos que imos traballar na etapa.

Ademais, a atención á diversidade dos alumnos e alumnas reviste especial importancia en Educación Plástica e Visual, debido á complexidade dalgúns dos contidos do programa, e debe estar presente sempre na actividade docente para lograr os mellores resultados. Esta atención á diversidade contéplase en tres planos: a programación, a metodoloxía e os materiais utilizados.

Atención á diversidade na programación

A programación do área de Educación Plástica e Visual debe ter en conta aqueles contidos nos que os alumnos mostran un nivel menos homoxéneo. Tal é o caso da comprensión dalgúns aspectos que esixen un alto nivel de comprensión espacial ou un nivel de execución moi especializado.

A programación ha de ter en conta tamén que non todos os alumnos adquiren ao mesmo tempo e coa mesma intensidade os contidos tratados. Por iso, debe estar deseñada de modo que asegure un nivel mínimo para todos os alumnos ao final da etapa, dando oportunidades para recuperar o non adquirido no seu momento. Este é o motivo que suxire, por exemplo, retomar en terceiro e cuarto cursos os contidos dos principios básicos da materia. Todo isto aconsella a programación cíclica que dá a oportunidade de volver retomar os conceptos básicos para garantir en todo momento a súa comprensión por parte de todos os alumnos. Doutra banda, a presenza dos tres bloques de contidos en cada curso permite que cada un dos alumnos e alumnas poida profundar naquel campo en que ten mellores aptitudes ou reforzar os aspectos que non domina no nivel esixido.

Atención á diversidade na metodoloxía.

A atención á diversidade está contemplada tamén na metodoloxía e nas estratexias didácticas concretas que van aplicarse no aula. Estas estratexias afectan fundamentalmente ao ensino dos conceptos e aos diferentes niveis de dificultade na proposta de actividades. - En canto ao ensino de conceptos, realízase a partir de imaxes concretas e a través de experiencias sinxelas que se poden ter no aula. Permite, xa que logo, respectar as diferenzas individuais por medio da elección do proceso didáctico que mellor se acomode a cada alumno. - En canto ás formas de expresión realizadas a través das propostas de actividades, ábrese toda unha gama de posibilidades onde se estimula especialmente a imaxinación, a creatividade e o goce estético. Deste xeito procúrase que cada alumno utilice as canles expresivos que lle resulten máis naturais.

En xeral pódese dicir que as formas didácticas teñen en conta o punto de partida de cada alumno, as súas dificultades específicas e as súas necesidades de comunicación.

Atención á diversidade nos materiais utilizados

A atención á diversidade contéplase tamén na estruturación dos materiais utilizados. No libro de texto a estruturación dos contidos de cada tema en Información básica e Desenvolvementos abre un amplo campo á diversidade nas

metas a alcanzar e as propostas de traballos de creación. Ademais, préstanse a unha diferenza de concepción, de realización e de acabado de modo que todos os alumnos, individualmente ou en grupo, poidan servirse dos coñecementos adquiridos como o seu medio de expresión plástica.

Por outra banda, o uso de materiais de reforzo ou ampliación permite igualmente atender á diversidade. Estableceremos unha serie de obxectivos que persigan esa atención ás diferenzas individuais dos alumnos e alumnas, e seleccionaremos os materiais curriculares complementarios que nos axuden a alcanzar eses obxectivos.

34. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES.

Este Departamento promove actividades relacionadas coa nosa área e colabora nas actividades que se organizan no Centro en datas sinaladas, coa realización e exposición de traballos., intentarase que fagan traballos de maneira individual que poidan ser expostos en Samaín, entroido...aínda que non se festexen. Non poderemos visitar museos, exposicións e talleres pola situación xerada polo Covid de momento.

35. PROCEDEMENTOS PARA AVALIACIÓN DA PROPIA PROGRAMACIÓN

A aplicación práctica da programación didáctica esixe unha reflexión e avaliación sistemática dos elementos que a compoñen. Podemos identificar diferentes elementos avaliábeis partindo do proceso de ensinoaprendizaxe :

Avaliación dos obxectivos :

- Se se adaptan ao currículo
- Se se adecúan aos obxectivos xerais de cada etapa
- Se se adaptan aos coñecementos e capacidades reais dos alumnos para o éxito do proceso de aprendizaxe

Avaliación dos contidos :

- Se se adaptan ao currículo
- Se concretan os obxectivos propostos

- Se amosan unha lóxica interna

Avaliación do conxunto da experiencia educativa :

- Se permite o tratamento de diferentes dimensións do contido para acadar os obxectivos propostos
- Se permite unha adaptación para a atención á diversidade en función das propostas e ideas dos alumnos
- Se ten en conta o proceso de autoavaliación e autoaprendizaxe do alumno

Avaliación dos recursos didácticos:

- Se apoian a interacción entre o alumnado e entre profesorado-alumnado
- Se se utilizan recursos habituais da vida cotiá non feitos con fins didácticos
- Se son útiles para o desenvolvemento dos contidos e o alcance dos obxectivos
- Se permiten a exercitación de diferentes formas de expresión
- Se estimulan as diferentes formas receptivas
- Se estimulan a participación activa do estudante, a súa creatividade, autonomía e socialización

Para analizar estes aspectos, a programación estará suxeita a dous tipos de avaliación : de progreso e final. A avaliación de progreso permitirá unha mellor aplicación da programación, á hora de desenvolver a de aula e un axuste máis adecuado ás necesidades do alumnado. A avaliación continua da programación permite adaptala na medida do posible ás necesidades que se vaian detectando durante todo o proceso de ensinoaprendizaxe.

A avaliación final terá como obxectivo a consideración da programación dun ano escolar para o seguinte, reformulando aqueles aspectos que se consideren oportunos.

Instrumentos de avaliación da programación :

Os instrumentos de avaliación da programación que se empregarán serán os seguintes : - Reunións de coordinación conmigo mesma que permitan unha avaliación da

programación co fin de adaptala ás necesidades do alumnado e facer os axustes precisos para que os obxectivos programados sexan acadados con maior éxito

- Reunión de avaliación final connigo mesma que terá como obxectivo a análise do desenvolvemento da programación, reflectindo na memoria final do departamento aqueles apartados que precisan ser modificados ou reformulados.

- Memoria final na que se recollerán os aspectos da programación que fose necesario reformar ou adaptar.

-Estadísticas respecto ao número de aprobados e suspensos por cada curso, co obxectivo de detectar un posible abandono e fracaso escolar ligado a desaxustes na programación didáctica.

